

Plenum

Onsdag 11.12.2019 kl. 14.00—17.56

24. Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 6 § i lagen om Nationella centret för utbildningsutvärdering

Regeringens proposition RP 99/2019 rd

Remissdebatt

Andre vice talman Juho Eerola: Ärende 24 på dagordningen presenteras för remissdebatt. Talmanskonferensen föreslår att ärendet remitteras till kulturutskottet.

För remissdebatten reserveras högst 30 minuter. Vid behandlingen av ärendet följer riksdagen det för ärenden med tidtabell överenskomna förfarandet.

Debatt

17.18 **Opetusministeri Li Andersson** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kansallisesta koulutuksen arviointikeskuksesta säädetään laissa Kansallisesta koulutuksen arviointikeskuksesta. Se on itsenäinen ja riippumaton koulutuksen arviointiviranomainen, joka toimii Opetushallituksen erillisyyksikkönä. Arviointikeskus tuottaa arviointiin perustuvaa tietoa koulutuspoliittista päätöksentekoa ja koulutuksen ja varhaiskasvatuksen kehittämistä varten.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi Kansallisesta koulutuksen arviointikeskuksesta annettua lakia. Laissa tarkennettaisiin Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen tiedonsaantioikeuksia. Arviointikeskukselle säädettäisiin oikeus saada lakisääteisten arviointitehtäviensä hoitamiseksi välttämättömiä tietoja maksutta ja salassapitosäännösten estämättä. Tarkoituksena on mahdollistaa Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen nykyisen kaltaisen arviointitoiminnan jatkuminen.

Arvoisa puhemies! Voimassa olevat perusopetuslain, lukiolain ja varhaiskasvatustuksen säännökset sisältävät veloitteen toimittaa tietoa Kansalliselle koulutuksen arviointikeskukselle. Laissa ei kuitenkaan muun koulutuksen kuin ammatillisen koulutuksen osalta säädetä arviointikeskuksen oikeudesta saada tietoa arviointitehtävän suorittamiseksi salassapitosäännösten estämättä. Arviointikeskus tarvitsee lakisääteiseen oppimistulosten arviointiin kouluista ja oppilaitoksista tietoja oppilaiden ja opiskelijoiden erityisestä tuesta ja vastaavista oppimisen ja opetuksen arvioinnin kannalta välttämättömistä tiedoista, esimerkiksi sijoittumisesta erityisoppilaitokseen tai erityiseen ryhmään taikka opiskelusta yksilöllistetyn oppimäärän mukaan.

Salassa pidettävien tietojen luovuttamisen osalta opetustoimen lainsäädännön säännökset ovat tältä osin puutteelliset Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen lakisääteisten tehtävien hoitamisen näkökulmasta. Alkavalla arviointisuunnitelmakaudella on ollut tarve arvioida muun muassa oppijoiden yksilöllisten oppimispolkujen toteutumista perusopetuksessa. Osana yksilöllisten opintopolkujen toteutumista koskevaa arviointia arvioi-

Punkt i protokollet PR 80/2019 rd

daan myös erityisen tuen järjestämistä. Yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon toteutumisen näkökulmasta arvioinnin tulisi tuottaa tietoa myös niiden oppijoiden koulutuspoluista, joilla on erityisen tuen päätös. Tämän esityksen tavoitteena on siis mahdollistaa arviointikeskuksen arviointitehtävä siten, että Kansallinen koulutuksen arviointikeskus voi saada ja käsitellä arvioinnin kannalta välttämättömässä laajuudessa henkilöitä koskevia salassa pidettäviä tietoja sen toimialaan kuuluvien koulutusmuotojen ja varhaiskasvatuksen osalta, kuten nykyisin ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa säädetään. Oikeisiin taustatietoihin pohjautuvan arviointitiedon avulla tuotetaan monipuolista ja luotettavaa seurantatietoa varhaiskasvatuksen, opetuksen ja koulutuksen toteutumisesta, osaamisen tasosta sekä koulutuksellisen tasa-arvon toteutumisesta. Osana Opetushallitusta arviointikeskuksella on riittävät järjestelmät, resurssit ja osaaminen henkilötietojen turvalliseen käsittelyyn.

Sääntelyä, joka koskee salassa pidettävien arkaluontoisten tietojen luovuttamista viranomaiskäyttöön, tulee arvioida perustuslain 10 §:n 1 momentissa säädetyn yksityiselämän ja henkilötietojen suojan kannalta. Lainsäätäjän tulee turvata nämä oikeudet tavalla, jota voidaan pitää hyväksyttävänä perusoikeusjärjestelmän kokonaisuudessa. Esityksessä tietojensaantioikeus on sidottu vain lakisääteisten arviointitehtävien kannalta välttämättömiin oppilaan tai opiskelijan saamaa varhaiskasvatusta, opetusta ja koulutusta koskeviin tietoihin sekä arviointitehtävän suorittamisen kannalta välttämättömiin koulutus- ja varhaiskasvatustilaisuuksissa tarkoitettujen tuen järjestämistä koskeviin tietoihin.

Arviointikeskuksen toiminnan yksi keskeinen tavoite on lisätä erilaisten oppijoiden tasa-arvon, yhdenvertaisuuden sekä lapsen edun toteutumista. Tuen tarpeessa olevien oppilaiden ja esimerkiksi vammaisten lasten ja nuorten opetusjärjestelyt ja oppimistulokset tulee voida asianmukaisesti arvioida.

Ehdotetun sääntelyn arvioidaan olevan täsmällistä ja tarkkarajaista sekä tavoitteisiin nähden oikeasuhtaista sekä hyväksyttävää. Tämän lain on tarkoitus tulla voimaan 1. päivänä maaliskuuta 2020.

17.23 Pasi Kivisaari kesk: Arvoisa herra puhemies! Iso kiitos ministeri Anderssonille asian selkeäsanaisesta esittelystä.

Esityksessä ehdotetaan siis muutettavaksi Kansallisesta koulutuksen arviointikeskuksesta annettua lakia. Laissa tarkennettaisiin tiedonsaantioikeuksia. Kansallinen koulutuksen arviointikeskus tarvitsee lakisääteiseen oppimistulosten arviointiin kouluista ja oppilaitoksista tietoja oppilaiden ja opiskelijoiden erityisestä tuesta ja vastaavista oppimisen arvioinnin kannalta välttämättömistä tiedoista, esimerkiksi sijoittumisesta erityiskouluun, erityiseen ryhmään tai opiskelusta yksilöllistetyn oppimäärän mukaan. Oikeus saada tietoa ei ulotu tuen järjestämisen taustalla oleviin lääketieteellisiin tai psykologisiin arviointeihin, terveydenhuollon tai sosiaalihuollon ammattihenkilöstön asiakirjoihin tai muihin oppilashuollon asiakirjoihin. Tämä kohta on hyvin oleellista huomata.

Lakiesityksessä ja sen sisällössä ei siis luovuteta vaikkapa lääketieteellisiä tai psykologisia arviointeja. Tukeen ja erityisiin opetusjärjestelyihin liittyvien salassa pidettävien tai arkaluontoisten tietojen käsittelyn välttämättömyyttä tulee aina arvioida suhteessa tuen tarpeessa olevien oppilaiden, opiskelijoiden tai varhaiskasvatuksessa olevien lasten yhdenvertaisen toteutumisen ja kohtelun pohjalta.

Esitys mahdollistaa perusopetuksen ja muiden asteiden oppimistulosten arviointien jatkumisen vastaavien periaatteiden mukaisesti kuin tähän mennessä. Esitys ei laajenna kuntien ja muiden opetuksen ja koulutuksen järjestäjien velvollisuutta osallistua toimintansa

Punkt i protokollet PR 80/2019 rd

ulkopuoliseen arviointiin vaan mahdollistaa nykyisen kaltaisen arviointitoiminnan jatkumisen. Oikeus saada myös salassa pidettävät tiedot suoraan Opetushallituksen ylläpitämistä kansallisista tietovarannoista vähentää kuntien ja muiden opetuksen ja koulutuksen järjestäjien työtä ja parantaa tietosuojaa ja tietoturvaa. On siis keskeistä, että esityksen avulla helpotetaan hallinnollisia velvoitteita ja puretaan kuntien byrokratiataakkaa.

Arvoisa puhemies! Tämä on varsin kannatettava esitys, jota sivistysvaliokunta siis tarkastelee. On tärkeää huomata, että lakiesitys pyrkii suoraviivaistamaan ja selkeyttämään tiedonsaantioikeuksia, jotka palvelevat ymmärrystä ja johtopäätöksiä kasvatus- ja opetusmaailmasta. Lakiesityksen taustalla ei ole tarve urkkia epäoleellisia tietoja vaan saattaa Kansalliselle koulutuksen arviointikeskukselle valmiuksia yhä parempaan toimintaan ja tulkintaan. On tärkeää, että tiedonsaantioikeudet palvelevat tavoitettamme yhä paremmasta varhaiskasvatuksesta ja yhä paremmasta koulutuksesta. Tiedonsaantioikeuksien uudelleentarkastelu on ajassa elämistä ja askel kohti lapsiin ja nuoriin kohdistuvaa vahvempaa tukea.

17.27 Anders Norrback r: Arvoisa puhemies! Kiitos, ministeri.

Edustaja Kivisaari piti aika kattavan puheen, enkä aio toistaa sitä vaan haluan vain korostaa sitä, että meidän hyvinvointimme tässä maassa ja myös meidän kehityksemme ja tulevaisuutemme riippuvat siitä, että meidän koulutus toimii ja että on riittävästi tietoa, miten meidän koulutusta kehitetään.

Värderade talman! Den ändring som nu föreslås är ju teknisk, men riksdagsledamot Kivisaari berättade ganska väl och utgående om vad det handlar om. Jag vill ändå lyfta upp att det är väldigt viktigt att man när vi gör sådana här intrång i det som kan beröra folks integritet — och här gäller det barns integritet och sekretessbelagda uppgifter — noggrant följer med hur de här uppgifterna hanteras och följs upp. Därför hoppas jag att man också i den fortsatta behandlingen sätter vikt vid det här. I övrigt så är det här enligt mig ett mycket utmärkt förslag som också har mitt understöd.

17.28 Mikko Kinnunen kesk: Arvoisa herra puhemies! Suuret kiitokset ministerille selkeästä esittelystä. Otamme oikein mielellämme tämän lainmuutoksen sivistysvaliokunnan käsittelyyn. Suomi on edelleen koulutuksen ja oppimisen kärkimaita. Saamme olla ylpeitä koulustamme. On tärkeää, että jokainen löytää omat vahvuutensa ja lahjakkuutensa koulupolun varrella.

Meidän ei kuitenkaan ole syytä uinahtaa, vaan meidän tulee kehittää tätä hienoa koulujärjestelmäämme kokonaisuutena, koulupolkuina. Siihen tarvitaan tutkittua ja analysoitua tietoa ja toiminnan arviointia, ja sen vuoksi tämä lainmuutos on tärkeä. Jotta voidaan kehittää, jotta voidaan arvioida, on oltava edellytykset tiedon keräämiseen. Karvin tehtävänä on arvioida opetuksen ja koulutuksen järjestäjien ja korkeakoulujen toimintaa. Se arvioi oppimistuloksia, toteuttaa laatu järjestelmien auditointeja, tukee koulutuksen järjestäjiä ja korkeakouluja niiden arviointia ja laadunhallintaa koskevissa asioissa sekä kehittää koulutuksen arviointia. Tätä tarvitaan entistä enemmän, kun maailma muuttuu niin nopeasti. Jotta koulutus pysyy muutoksen tuulissa mukana, juuri siihen tarvitaan systemaattista arviointia ja tiedonhankintaa. Karvin tulee jatkossakin toimia niin, että sen toiminta on riippumattonta ulkopuolisista tahoista ja että se noudattaa kehittävän arvioinnin periaatetta ja viestii

Punkt i protokollet PR 80/2019 rd

aktiivisesti arviointiensa tuloksista. On myös tärkeää, että se aikanaan pyytää ulkoisia arviointeja omasta toiminnastaan.

Hallituksen esityksessä on kysymys Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen tiedonsaantioikeuksista. Keskukseksi säädetään oikeus saada lakisääteisten arviointitehtäviensä hoitamiseen välttämättömiä tietoja maksutta ja salassapitosäännösten sitä estämättä. Karvi tarvitsee näiden lakisääteisten tehtäviensä hoitamiseen tietoja oppilaiden ja opiskelijoiden erityistä tukea koskevista päätöksistä. Hallituksen on tarkoitus kartoittaa ja selvittää erityisopetuksen ja inklusion toimivuutta, ja pidän tätä erittäin tärkeänä. Kuten ministeri Andersson sanoi, yksilöllisten polkujen selvittäminen edellyttää tietoa esimerkiksi erityisestä tuesta. Perustuslain näkökulmasta on tarpeen kerätä ainoastaan arvioinnin kannalta välttämätöntä tietoa, koska on kysymys arkaluonteisistakin tiedoista ja niiden hyödyntämisestä. On toimittava eettisesti. On hyvä, että tiedonkeruuta ei viedä esimerkiksi oppilashuollon asiakirjoihin tai lääketieteen ja psykologian arviointeihin.

Tämä lainmuutos on hyvin tarpeellinen. Se helpottaa kuntien työtä, kuten edustaja Kivisaari tuossa edellä kuvasi.

Arvoisa puhemies! Laki lisää osaltaan erilaisten oppijoiden tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta ja lapsen edun toteutumista. Siksi kannatan sitä lämpimästi.

17.33 Toimi Kankaanniemi ps: Arvoisa herra puhemies! Kuultuani osan ministeri Anderssonin esittelystä ja sitten nämä keskustelupuheenvuorot tulin vakuuttuneeksi, että kysymyksessä on hyvä hallituksen esitys, hyvä ja tarpeellinen.

Kun tämä Kansallinen koulutuksen arviointikeskus perustettiin — se aloitti toimintansa vuonna 2014 — se sijoitettiin Jyväskylään. En ihan tarkkaan tiedä, mutta tänä päivänä taitaa suurin osa keskuksen henkilöstöstä ja toiminnasta olla tuossa Postitalossa tässä aivan keskellä Helsingin kaupunkia. Eli kehitys on johtanut siihen suuntaan, että se on kuitenkin valunut sieltä Suomen ateenasta, jonne se kuuluisi, tänne Helsingin ruuhkaan kasvattamaan näitä ongelmia, mitä täällä on tällaisesta keskittymisestä. Nyt tässä yhteydessä, kun laki on auki, kysyn, arvoisa ministeri: Onko suunnitelmissa, että Karvia kehitettäisiin nimenomaan Jyväskylässä eikä niinkään täällä Helsingissä? Ymmärrän sen, että tällaisen organisaation on jossain määrin tarpeen olla lähellä opetus- ja kulttuuriministeriötä ja muita tällaisia valtakunnallisia toimijoita, mutta siitä huolimatta tämä alueellistaminen olisi aivan paikallaan.

Kun paikalla ministeriaitiossa on myös valtiovarainministeri Kulmuni — onnea uudesta tehtävästä, menestystä siihen — te tuossa syksyllä sanoitte, ministeri Kulmuni, että ajatte voimakkaasti alueellistamista. Haluaisin myös teiltä kuulla, mikä on näkemyksenne siihen, voitaisiinko tässä Karvin osalta toimia niin kuin tuossa totesin eli siirtää toimintoja Jyväskylään entistä enemmän ja kehittää sitä siellä. Siellä on iso yliopisto kasvatustieteiden osastolla, johon yhteydet ovat hyvät, ja Jyväskylä on loistava sijainniltaan ja erinomaisen kaunis. Siellä on helppo saada pätevää työvoimaa ja kaikki edut, mitä voi olla, löytyvät. Eli ihan vakava kysymys: oletteko valmiit siihen, että näin meneteltäisiin?

Tietysti sitten toisessa yhteydessä varmaan tulen kysymään ministeri Kulmunilta, miten olette vieneet eteenpäin sitä alueellistamisen tavoitetta, johon lupasitte hienosti sitoutua ja jota lämpimästi kannatan.

17.36 Anneli Kiljunen sd: Arvoisa puhemies! Lakiesitys on erittäin hyvä. Kiitoksia, ministeri Andersson.

Punkt i protokollet PR 80/2019 rd

Edustaja Kinnunen puhui äsken hyvin erityislapsista ja näitten erityislasten erilaisista palvelutarpeista. Olen itse toiminut Vammaisten lasten ja nuorten tukisäätiössä, ja siellä olemme keskustelleet myös paljon vammaisten lasten oikeuksista saada tarvittavat palvelut, jotta heillä olisi parhaat edellytykset myös oppia ja käydä koulua.

Tässä lakiesityksessä säädetään ne tahot, jotka tietoa luovuttavat. Kansallinen koulutuksen arviointikeskus saa tiedot opetuksen, koulutuksen ja varhaiskasvatuksen järjestäjiltä sekä etenevässä määrin teknisten rajapintojen avulla muiden viranomaisten ylläpitämistä tietovarannoista. Nyt oikeastaan tämmöinen, ihan tämmöinen ongelma, joka on selkeästi noussut vammaisten lasten ja nuorten osalta, on se, että on vammaisia lapsia, joittenka riittävän hyvä, laadukas oppiminen saattaa vaihdella sen mukaisesti, miten he saavat muun muassa vammaispalveluja, esimerkiksi vammaispalveluja tai kuntoutusta, henkilökohtaista avustajaa, miten he saavat apuvälineitä ja muita vastaavia. Näillä esimerkiksi on ollut merkitystä myös siihen, miten lapsella on mahdollisuus käydä koulua ja osallistua yhdenvertaisesti, tasa-arvoisesti muiden oppilaiden tai lasten ja nuorten yhteisiin toimiin ja opitunteihin. Mielestäni olisi myös tärkeää, että näissä tilanteissa myös se tarvittava tieto olisi saatavilla tänne Kansallisen koulutuksen arviointikeskukseen. Ja kysyisinkin näistä rajapinta-alueista, miten asioita näiltä osin, esimerkiksi vammaispalvelulain osalta, ja se tiedonkeruu mahdollistetaan. Toivoisin, että sitä ainakin jollakin tavalla mietittäisiin nimenomaan näiden erityislasten osalta, jotka ovat vaikeasti vammaisia tai pitkäaikaissairaita.

17.39 Ari Koponen ps: Arvoisa herra puhemies! Kuten edustaja Kinnunen toi puheeseensa hienosti esiin, on koulutuksen uudistuksessa tärkeä nojata tutkittuun tietoon, mutta täytyy myös löytää rohkeutta ja uskallusta kokeilla uutta eikä pelätä epäonnistumisia.

17.39 Hilikka Kemppi kesk: Arvoisa puhemies! Tämä hallituksen esitys edistää nähdäkseni koulutusta merkittävällä tavalla ja nimenomaan tiedolla johtamisen kautta. Kiitän ministeri Anderssonia hyvästä aloituspuheenvuorosta ja hallituksen esityksen perinpohjaisesta esittelystä.

Nähdäkseni kyse on tiedonsaantioikeuksien laajentamisesta Kansalliselle koulutuksen arviointikeskukselle, Karville näin tutummin. Se tarvitsee tietoja ihan ilmiselvästi muun muassa opiskelijoiden tuen tarpeen ja yhdenvertaisuuden selvittämiseksi. Keskusta lähtee siitä, että jokaisella lapsella on yhtäläinen oikeus saada opetusta siinä koulussa, joka on lähinnä tai joka on lapsen kasvun kannalta paras. Mielestäni tällä laajennuksella ja hallituksen esityksellä me pääsemme aidosti tutkimaan sitä, mikä on se paras paikka opettaa ja saada tukea.

Tiedolla johtaminen on paitsi tämän Suomen hallituksen lupaus, mutta sen tulee olla myös koulutuksen kehittämisen lupaus, ja näen, että tässä hallituksen esityksessä pääsemme laajentamaan oikeaan suuntaan näitä oikeuksia Karville.

Tällä hetkellä esimerkiksi inkluusioasiassa emme ole varmastikaan ideaalitalanteessa, mutta on hyvin vaikea todentaa tai tutkia sitä, millä tavalla meidän lapsemme saavat tuensa, jos esimerkiksi on tuen tarvetta — ADD, ADHD, joista paljon puhutaan, tai diabetes tai esimerkiksi jonkinlaista muuta elämäntilannetta, jossa tukea tarvitaan. Näen, että tämä laajennus on kriittinen sen kannalta, että saamme riittävän tiedon, jotta voimme kehittää. Ei voi nimittäin olla niin, niin kuin tällä hetkellä tapahtuu, että lapsi lähetetään aina kauas pois

Punkt i protokollet PR 80/2019 rd

ympäristöstään siinä kohtaa, kun tukea ei tule, vaan pitää olla niin, että mennään lapsen ehdoilla, lapsen oikeuksia noudattaen näissä tukiasioissa.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja nyt ministeri Andersson.

17.41 Opetusministeri Li Andersson: Arvoisa puhemies! Kiitoksia edustajille hyvästä keskustelusta. Voin ilahduttaa edustaja Kankaanniemeä sillä, että Karvilla on tälläkin hetkellä kaksi toimipistettä ja toinen niistä sijaitsee Suomen ateenanakin tunnetussa kaupungissa nimeltä Jyväskylä, eli siltä osin mielestäni Karvi itse asiassa toteuttaa aika hyvin tätä ajatusta siitä, että voi olla myöskin Helsingin ulkopuolella toimintoja.

Toinen aihe, joka tässä vahvasti nostettiin esille, oli tiedolla johtaminen ja se, miten se toteutuu ehkä erityisesti erityisryhmiin kuuluvien lasten kohdalla. Se on aivan totta, että siltä osin on ainakin joidenkin ryhmien kohdalla ongelmia tiedonkulussa ja tiedonsaannissa. Yksi esimerkkiryhmä, josta on oltu ministeriin myöskin yhteydessä, on äidinkieleltään viittomakieliset lapset. Heidän tilanteessaan ongelma oikeastaan on se, että kaikilla äidinkielenään viittomakieltä puhuvilla lapsilla ei ole esimerkiksi väestörekisterissä merkintää siitä, että se olisi heidän äidinkieltensä, ja silloin myöskin tiedonsaanti on viranomaisille hyvin haastavaa. Eli tältä osin ehdottomasti pitää myöskin jatkossa kehittää tiedonkulkua ja kehittää tiedonkeruuta niin, että voidaan aidosti puhua tiedolla johtamisesta koko meidän kasvatustietämämme suhteen.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Nyt alkaa olla se 30 minuuttia, joka tätä keskustelua varten varattiin, täynnä. — Ovatko edustajien Kivisaari ja Kinnunen puheenvuorot alle 3 minuutin? No, sitten jatketaan tässä kohtaa.

17.43 Mikko Kinnunen kesk: Arvoisa herra puhemies! Edustaja Kankaanniemi nosti esille tämän Jyväskylän kauneuden. Minä tunnen vieläkin kauniimman paikan, Reisjärven. [Naurua] Kun ajattelen tätä alueellistamista, niin minusta siihen liittyy se, että Karville voi tehdä työtä myöskin Reisjärveltä Jyväskylän suuntaan, [Toimi Kankaanniemi: Siellä ei ole yliopistoa!] ja se, että ihminen voi asua maalla kauneuden keskellä ja tehdä tieteellistä työtä Jyväskylään — tai sitten täältä Suomen laidassa olevasta Helsingistä sinne keskellä Suomea olevaan Jyväskylään.

On tärkeää, että me pääsemme kehittämään erityislasten opetusta ja oppimista, ja sen vuoksi on mahdottoman tärkeää, että me saamme tarvittavat tiedot ja näin pääsemme tässä kokonaiskoulutuksen uudistamisessa eteenpäin.

17.44 Pasi Kivisaari kesk: Arvoisa puhemies! Kyllä, Jyväskylä ja Reisjärvi ovat hienoja paikkakuntia, kuten myös Seinäjoki.

Mutta, puhemies, edustaja Koponen toi esille, että asioiden pitäisi perustua tutkittuun tietoon — näin juuri on. Inklusiosta sitä tutkittua tietoa on paljon, mutta ennen kaikkea tietoa on tuolla ruohonjuuritasolla inklusioon liittyvistä haasteista, ja kannan iloa siitä. Olen useita kertoja kuunnellut ministeri Anderssonin puheenvuoroja, ja tähän inklusioon liittyvät haasteet — tai mahdollisesti muutospaineetkin — ovat kyllä hyvin tiedossa, ja kannan siitä iloa.

Loppujen lopuksi koulutuksessa, kasvatuksessa, opetuksessa on kyse siitä, että on riittävästi resursoitua toimintaa. Ja inklusionkin taholla valitettavasti on ainakin osassa kun-

Punkt i protokollet PR 80/2019 rd

nista ajautettu erilaisten säästöpainneidenkin osalta tilanteeseen, jossa erityishuomiota niille erityislapsille, jotka erityistä tukea tarvitsevat, ei ole pystytty tarpeeksi osoittamaan. Tämä tänään lähetekeskustelussa oleva esitys osaltaan, omalla tontillaan, kantaa vastuuta siihen suuntaan, että erityisen tuen resursointia ja ennen kaikkea tietoa pystytään lisäämään.

Riksdagen avslutade debatten.

Riksdagen remitterade ärendet till kulturutskottet.